Kvalita života pacientů po intenzivní péči

Bc. Hana Šitinová

Anesteziologicko-resuscitační klinika - Fakultní nemocnice u sv. Anny v Brně

Úvod

Intenzivní medicína se v uplynulém čtvrtstoletí dramaticky vyvinula. Tento pokrok vedl k výraznému snížení mortality. U některých přeživších se však po hospitalizaci na JIP objevují poruchy fyzických, psychický a kognitivních funkcí, které dlouhodobě přetrvávají a snižují kvalitu života. Tyto poruchy se souhrnně nazývají Post-intensive care syndrome (PICS). Kvalita života se stala jedním z ústředních témat a cílů intenzivní medicíny.

Cíle

Cílem výzkumného šetření bylo posoudit změnu kvality života pacientů po hospitalizaci na JIP a posoudit závislost této změny na věku pacientů, délce hospitalizace na JIP, délce umělé plicní ventilace (UPV) a na době od propuštění z JIP.

Metodologie

Kritérii pro zařazení do výzkumného šetření byly:

- hospitalizace na Anesteziologicko-resuscitační klinice FNUSA v Brně v r. 2019
- délka hospitalizace >72hod
- doba umělé plicní ventilace >24hod

U každého pacienta jsme měřili kvalitu života před hospitalizací i po hospitalizaci (v posledních 4 týdnech před vyplněním dotazníku) pomocí dotazníku SF-36.

Dotazník SF-36

1. Fyzické fungování - **PF**
2. Fyzická role - **RP**
3. Tělesná bolest - **BP**
4. Celkové zdraví - **GH**
5. Vitalita - **VT**
6. Sociální fungování - **SF**
7. Role emotivní - **RE**
8. Duševní zdraví – **MH**

Fyzické zdraví

Psychické zdraví

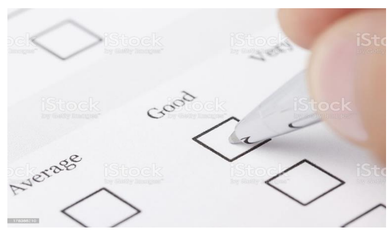

Výsledky

- Inkluzní kritéria splnilo 160 pacientů, jimž byl odeslán dotazník
- Návratnost dotazníků činila 55%, zpracováno bylo 61 dotazníků (23 žen, 38 mužů)
- Tab. 1. ukazuje základní charakteristiku souboru pacientů

Tab. 1. Charakteristika souboru pacientů

proměnné	průměr	min/max
Věk [roky]	61,7	20/86
Délka UPV [hod]	151	24/954
Délka hospitalizace [dny]	11,5	3/49
Doba od propuštění [měsíce]	13,2	8/20

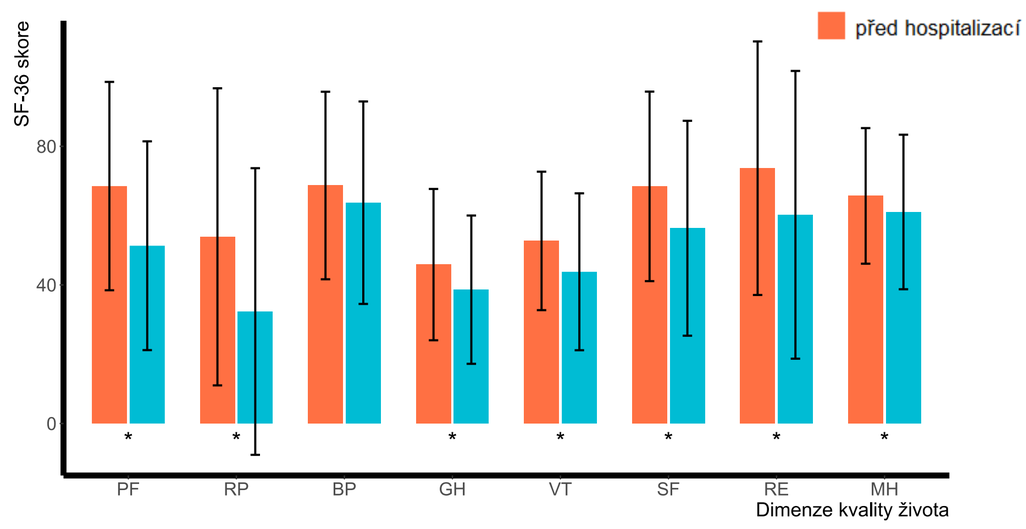

Obr. 1. Porovnání kvality života jednotlivých dimenzí dotazníku SF-36 před a po hospitalizaci

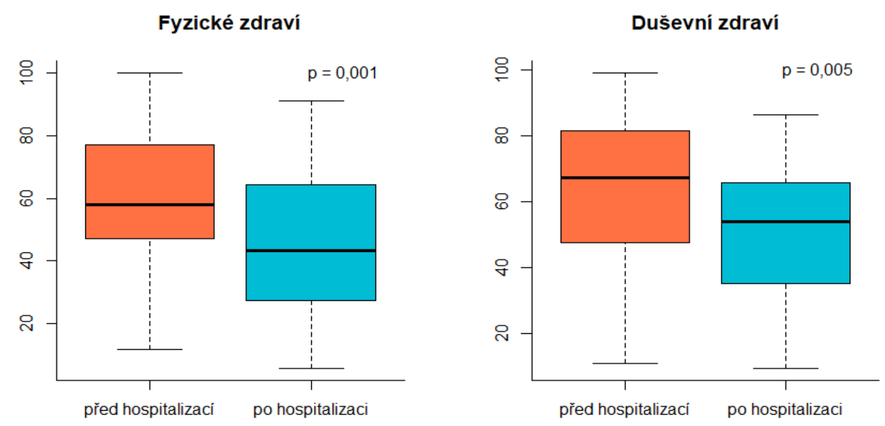

Obr. 2. Porovnání kvality života ve škále fyzického a duševního zdraví dotazníku SF-36 před hospitalizací a po hospitalizaci

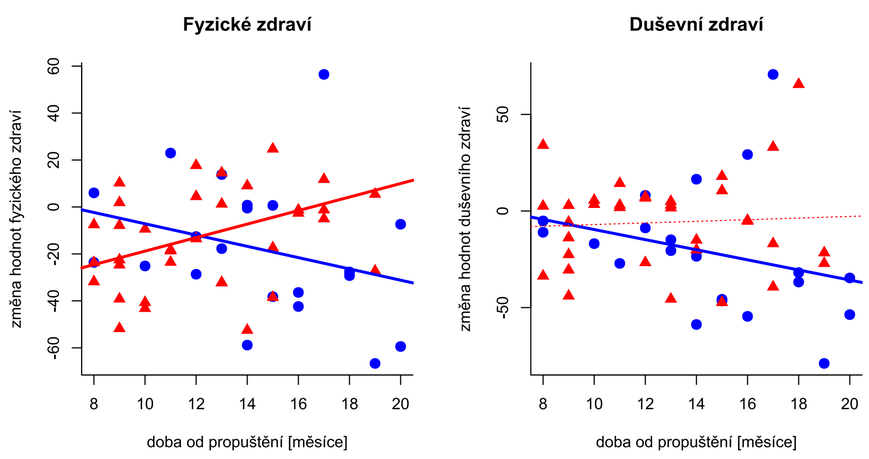

Obr. 3 Závislost změny hodnot škál fyzického a duševního zdraví na době od hospitalizace a věku pacientů*

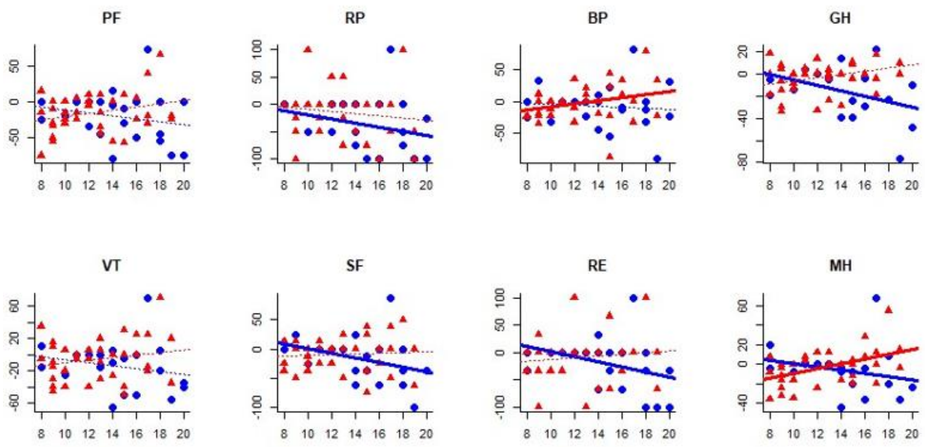

Obr. 4 Závislost změny hodnot dimenzí dotazníku SF-36 na době od hospitalizace a věku pacientů*

*Pozn. Přímky vyjadřují lineární regresi mezi změnami hodnot dimenze/škály a dobou od hospitalizace. Tenké čárkované linie - nesignifikantní korelace, silné spojité linie - signifikantní korelace

Diskuze

- **Kvalita života po hospitalizaci na JIP výrazně klesla, zejména v dimenzích fyzické fungování (PF), fyzická role (RP), emotivní role (RE) a sociální fungování (SF) (Obr. 1,2)**

  Sníženou kvalitu života pacientů po hospitalizaci na JIP jsme očekávali. Překvapující není ani její výrazné zhoršení zejména ve fyzické (RP, PF), emocionální (RE) a sociální dimenzi (SF). To odpovídá klinické zkušenosti i patofyziologickým poznatkům o kritickém stavu. Například svalová slabost kriticky nemocných dlouhodobě přetrvává a limituje pacienty v každodenním životě. To vede i k psychické nepohodě a sociální izolaci.

- **Míra zhoršení kvality života nezávisela na věku, délce hospitalizace a ani na délce UPV**

  Očekávali jsme, že se budou všechny tři faktory na zhoršení kvality života významně podílet. Starší pacienti jsou totiž křehcí, s vyšší četností komorbidit. Délka UPV nebo léčby na JIP zase vypovídá o závažnosti stavu. Pro tento nečekaný výsledek nemáme jasné vysvětlení.

- **Kvalita života starších pacientů (> 62 let) se s dobou od hospitalizace zlepšovala, zatímco u mladších (< 62let) se zhoršovala (Obr. 3,4)**

  Zjištění je na první pohled překvapující, avšak vysvětlitelné. Starší pacienti jsou totiž často chronicky nemocní a zvyklí či adaptovaní na limitace, které nemoc a stáří přinášejí. Rekonvalescenci po hospitalizaci na JIP pak nehodnotí tak negativně. Možná si i více váží skutečnosti, že kritickou nemoc přežili. Oproti tomu mladší pacienti se do kontaktu s vážnější nemocí často dostávají až na JIP. Kromě toho nepočítají s vleklou rekonvalescencí, s následky nemoci či léčby a porovnávají se zdravými vrstevníky. Patrně proto se u nich časem subjektivní vnímání zdravotního stavu zhoršuje.

Kontakt

Hana Šitinova
FNUSA Brno - ARK JIP1
Email: hana.sitinova@fnusa.cz

Literatura

1. Needham, D. M. et al. (2012). Improving long-term outcomes after discharge from intensive care unit: report from a stakeholders' conference. Critical care medicine, 40(2), 502–509. ISSN: 0090-3493
2. Smith, S., Rahman O. Post Intensive Care Syndrome. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; June 25, 2020.
3. Šitinová, Hana. Kvalita života pacientů po intenzivní péči. Praha, 2021. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, 2. lékařská fakulta, Ústav ošetřovatelství.

© Poster Template by Genigraphics® 1.800.790.4001 www.genigraphics.com